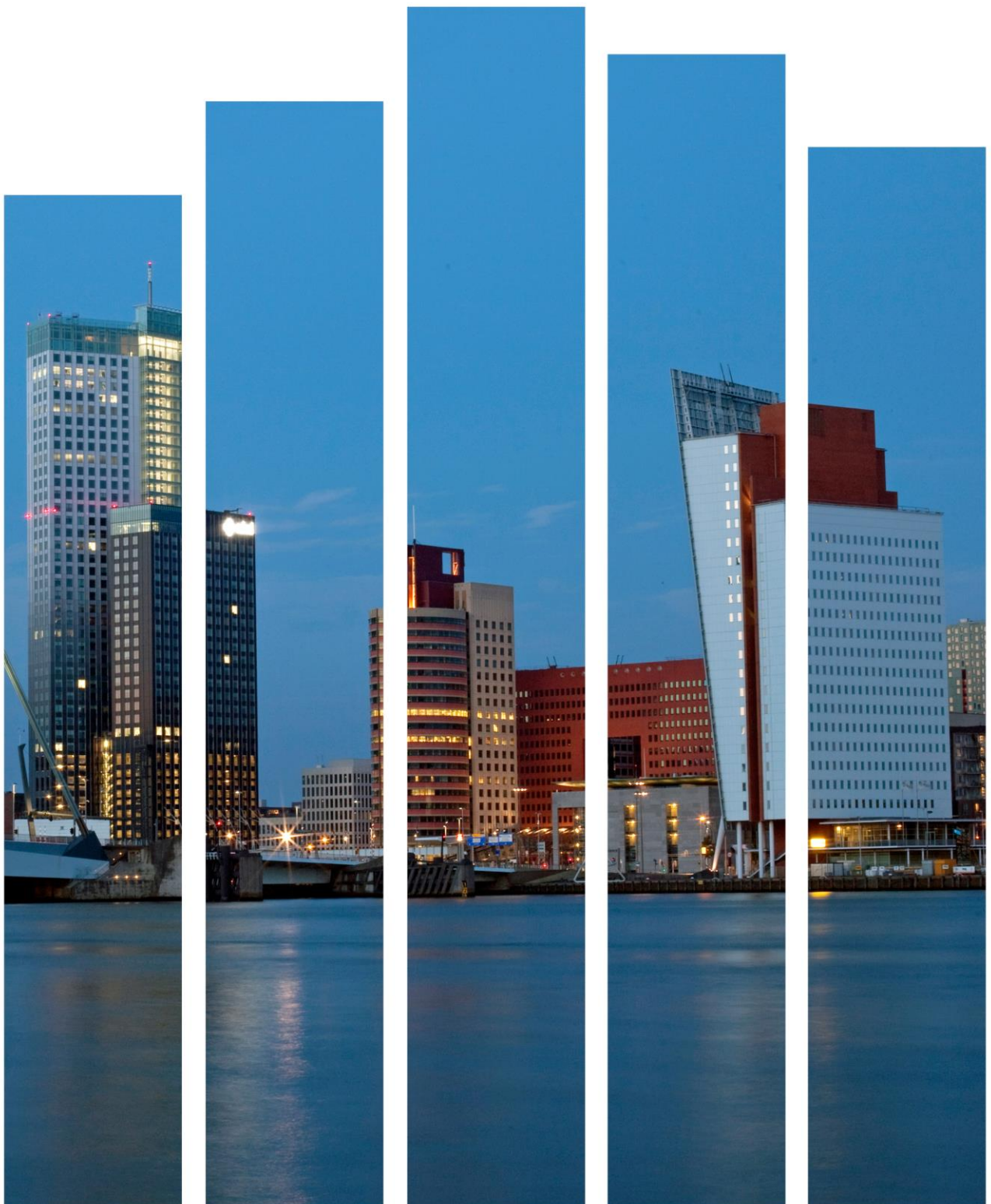

Bewonersenquête inrichting van de Bonnenpolder in Hoek van Holland.

Onderzoek **en** Business Intelligence

© Onderzoek en Business Intelligence (OBI)
Februari 2018

Telefoon: (010) 267 15 00
E-mail: onderzoek@rotterdam.nl
Website: www.rotterdam.nl/onderzoek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Onderzoeksopzet	6
3	Uitkomsten van de enquête.	7
3.1	Respons	7
3.2	Reacties op de vragen	7
4	Samenvatting	24
	Bijlage A: de vragenlijst	27
	Bijlage B: de uitnodigingsbrief	30

1 Inleiding

Tussen de woonwijken van Hoek van Holland en gemeente Maassluis ligt de Bonnenpolder. Voor de ontwikkeling van deze polder is een gezamenlijk plan opgesteld door Natuurbegraven Nederland tezamen met Natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap. Dit ontwikkelplan vormt het uitgangspunt voor het op te stellen bestemmingsplan voor het gehele gebied dat in het voorjaar van 2018 in de raad zal worden geagendeerd.

Onderdeel van het ontwikkelplan betreft de vestiging van een natuurbegraafplaats ter grootte van circa 30 ha, als onderdeel van 128 ha te ontwikkelen natuurgebied. Natuurbegraven Nederland heeft van een particuliere eigenaar een stuk grond aangekocht in de Bonnenpolder voor de ontwikkeling van deze natuurbegraafplaats. Bij deze grondaankoop geldt echter een ontbindende voorwaarde: de transactie wordt teruggedraaid als het nieuwe bestemmingsplan deze functie niet toestaat.

Bij omwonenden bestaat onrust over de mogelijke aanleg van een natuurbegraafplaats in het gebied. Een groep bewoners is tegen. Ter voorbereiding op hun advies voor de invulling van het bestemmingsplan wil de gebiedscommissie Hoek van Holland graag de mening peilen van de inwoners van Hoek van Holland over de inrichting van de Bonnenpolder.

Deze rapportage bespreekt de resultaten van een enquête waarbij aan een willekeurige steekproef van 2000 bewoners uit Hoek van Holland via 13 vragen een mening is gevraagd over de inrichting van de Bonnenpolder. Naast de steekproef van 2000 bewoners uit Hoek van Holland, is ook aan negen bewoners uit 's Gravenzande de gelegenheid geboden om via de enquête hun mening over de inrichting van de Bonnenpolder te geven. Het betreft negen bewoners uit 's Gravenzande met uitzicht op de polder.

2 Onderzoeksopzet

De gebiedscommissie van Hoek van Holland heeft bij de afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) van de gemeente Rotterdam aangegeven welke vragen zij aan de bewoners willen stellen. OBI heeft de vragen getest vanuit enquête-technisch oogpunt, en op kleine onderdelen aangepast. Het uitgangspunt hierbij was dat vragen eenduidig, helder en logisch moeten zijn. De enquête is weergegeven in bijlage A.

Begin januari 2018 zijn uit het adressenbestand van Hoek van Holland willekeurig 2000 adressen geselecteerd. In die gevallen dat er meer personen waren geregistreerd op één adres, is per adres willekeurig één persoon geselecteerd. Dit betekent dat ieder adres evenveel kans heeft om te worden geselecteerd, en dat op adressen waar meerdere personen zijn geregistreerd, ieder persoon evenveel kans heeft om te worden geselecteerd. Aan de op deze wijze geselecteerde bewoners is een brief gestuurd met een uitnodiging voor deelname aan de enquête.

De enquête is digitaal afgenomen. De website waar de vragenlijst kon worden ingevuld, stond samen met een gebruikersnaam en wachtwoord waarmee toegang tot deze website kon worden verkregen, in de uitnodigingsbrief vermeld. De aangeschreven bewoners hebben twee weken de tijd gekregen om de enquête in te vullen. Aan bewoners die niet over een computer beschikken, is op twee verschillende dagen de gelegenheid geboden om in de bibliotheek van Hoek van Holland, hulp te krijgen bij het invullen van de enquête via de computer. De uitnodigingsbrief is weergegeven in bijlage B.

Naast de steekproef van 2000 bewoners uit Hoek van Holland, is ook aan negen bewoners uit 's Gravenzande de gelegenheid geboden om via de enquête hun mening over de inrichting van de Bonnenpolder te geven. Het betreft negen bewoners uit 's Gravenzande met uitzicht op de polder. Vanuit privacy-oogpunt kan niet afzonderlijk over de uitkomsten uit 's Gravenzande worden gerapporteerd; de aantallen zijn te klein om te kunnen garanderen dat de uitkomsten niet tot op de persoon zijn te herleiden. De reacties van de bewoners uit Hoek van Holland en 's Gravenzande zijn voor de verwerking van de enquête samengevoegd.

3 Uitkomsten van de enquête.

In dit hoofdstuk worden de reacties op de enquête besproken. Paragraaf 3.1 bespreekt de respons op de enquête. Paragraaf 3.2. bespreekt de gegeven antwoorden op de vragen.

3.1 Respons

2.009 bewoners zijn benaderd om de digitale enquête in te vullen. In totaal zijn er 443 respondenten gestart met het invullen van de enquête. 437 Respondenten hebben de enquête volledig ingevuld. Hiermee komt de respons op 22% (zie tabel 3.1).

Tabel 3.0: Uitzet en respons in het onderzochte gebied

	Aantal benaderd	Gestart met invullen vragenlijst	Vragenlijst volledig ingevuld
Bewoners	2.009	443 (22%)	437 (22%)

Van aangeschrevenen die de enquête niet hebben ingevuld is onbekend wat hiervan de reden is. Het kan desinteresse zijn, maar iemand kan bijvoorbeeld ook op vakantie zijn geweest.

3.2 Reacties op de vragen

In deze paragraaf worden de vragen één voor één doorgesproken.

Vraag 1: Kent u de Bonnenpolder?

Het merendeel van de respondenten (95%) geeft aan de Bonnenpolder te kennen (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1: reactie op de vraag 'Kent u de Bonnenpolder?'

Kent u de Bonnenpolder?	Aantal	Percentage
Ja	422	95,3%
Nee	16	3,6%
Weet niet	5	1,1%
Totaal	443	100,0%

Vraag 2: Hoe vaak komt u in de Bonnenpolder?

Aan de 422 respondenten, die bij vraag 1. hebben aangegeven dat ze de Bonnenpolder kennen, is gevraagd hoe vaak zij hier komen. Eén van deze 422 respondenten heeft de vraag niet ingevuld.

Het merendeel van de respondenten komt wekelijks, maandelijks, één of een paar keer per jaar, of met een wisselende frequentie in de Bonnenpolder. Een beperkt percentage van de respondenten geeft aan dagelijks te komen of juist nooit (6 tot 7%) (zie tabel 3.2).

Tabel 3.2: reactie op de vraag 'Hoe vaak komt u in de Bonnenpolder?'

Hoe vaak komt u in de Bonnenpolder?	Aantal	Percentage
Iedere dag	31	7,4%
Tenminste één keer per week, maar minder vaak dan dagelijks	100	23,8%
Tenminste één keer per maand, maar minder vaak dan wekelijks	84	20,0%
Één, of een paar, keer per jaar, maar minder vaak dan maandelijks	86	20,4%
Wisselend	96	22,8%
Nooit	24	5,7%
Totaal	421	100,0%

Vraag 3: Als u naar/door de Bonnenpolder gaat, maakt u gebruik van de Bonnenweg, en/of Bonnenpad/laan, en/of 'weet niet' en/of 'anders, nl..' .

Aan respondenten die hebben aangegeven dat ze de Bonnenpolder kennen en dat ze er wel eens komen (tezamen 398 respondenten) is gevraagd welke wegen ze gebruiken als ze naar of door de Bonnenpolder gaan. Twee respondenten hebben de vraag niet ingevuld. Omdat er meerdere antwoorden tegelijkertijd konden worden aangekruist, is het aantal reacties groter dan het aantal respondenten. De gegeven reacties staan in onderstaande tabel (tabel 3.3).

Tabel 3.3: reactie op de vraag 'Als u naar/door de Bonnenpolder gaat, maakt u gebruik van de' (er kunnen meerdere antwoorden worden aangekruist)

Als u door de Bonnenpolder gaat, maakt u gebruik van de	Aantal	Percentage
Bonnenweg (eigen weg)	157	39,6%
Bonnenpad/laan	288	72,7%
Weet niet	52	13,1%
Anders, nl [open veld]	42	10,6%
Totaal	539	

De/het Bonnenpad/laan is het meest genoemd als route die de respondenten gebruiken als zij naar of door de Bonnenpolder gaan; 73 procent van de respondenten heeft aangegeven deze weg te gebruiken. De Bonnenweg is door wat minder respondenten genoemd; 40% heeft aangegeven deze te gebruiken. 13% van de respondenten heeft aangegeven dat zij een weg gebruiken waarvan ze niet weten hoe die heet. 11% heeft aangegeven dat zij een andere weg gebruiken. Omdat respondenten meerdere antwoordmogelijkheden konden aankruisen, zijn de hier gegeven antwoorden aanvullend op elkaar.

Respondenten die hebben aangegeven dat zij een andere weg gebruiken konden dit in een open tekstveld toelichten. 38 respondenten hebben dit gedaan. Een samenvatting van de gegeven antwoorden staat onderstaande tabel (tabel 3.3.A):

Tabel 3.3.A: Toelichting van respondenten bij de antwoordcategorie Anders, nl. van vraag 3 ('Als u naar/door de Bonnenpolder gaat, maakt u gebruik van'): Samenvatting:

Anders, nl..
De Haak
Dwarshaak
Fiets- en looppaden
Fietspaden
Fietspad langs de Bonnenpolder
Fietspad langs/achter Staelduinse bos
Fietsend langs en wandelend door Staelduinse bos
Via Staelduinsebos
Haakweg en Hoekse baan
Hoekse baan
Het pad en de weg; zit graag in de polder
Langs diverse kanten
Let niet op naambordjes, ben meestal fietsend
Over de dijk van Bonnenweg naar Staelduinse bos wandelend
Papedijk en Oude Hooislag
Via Oude Hooislag
Prins Hendrikweg – Haakweg
Met hardlooptroep elke zaterdagmorgen in het gebied

Vraag 4: Als u naar/door de Bonnenpolder gaat doet u dat per auto en/of op de fiets en/of wandelend en/of 'anders, nl.. '.

Aan respondenten die hebben aangegeven dat ze de Bonnenpolder kennen en dat ze er wel eens komen (tezamen 398 respondenten), is gevraagd welk vervoermiddel zij gebruiken als ze naar of door de Bonnenpolder gaan. Drie respondenten hebben de vraag niet ingevuld. Omdat er meer antwoorden konden worden aangekruist, is het aantal reacties groter dan het aantal respondenten. De gegeven reacties staan in tabel 3.4.

Tabel 3.4: reactie op de vraag 'Als u naar/door de Bonnenpolder gaat doet u dat' (er kunnen meerdere antwoorden worden aangekruist)

Als u naar/door de Bonnenpolder gaat doet u dat	Aantal	Percentage
Per auto	81	20,5%
Op de fiets	333	84,3%
Wandelend	168	37,9%
Anders, nl [open veld]	25	6,3%
Totaal	607	

De meeste respondenten (84%) gebruiken de fiets als vervoermiddel naar of door de Bonnenpolder. 38% wandelt door het gebied. 21% gebruikt de auto. 6% gebruikt een ander vervoersmiddel. Omdat er meerdere antwoorden tegelijk konden worden aangekruist, zijn de gegeven antwoorden aanvullend op elkaar.

Respondenten die hebben aangegeven dat zij een ander vervoermiddel gebruiken, konden dat in een open tekstveld toelichten. 23 respondenten hebben dit gedaan. Een samenvatting van de gegeven antwoorden staan onderstaande tabel:

Tabel 3.4.A: toelichting van respondenten bij de antwoordcategorie Anders, nl.. van vraag 4 ('Als u naar/door de Bonnenpolder gaat doet u dat' (vervoersmiddel)): Samenvatting:

Anders, nl
Hardlopen
Fietsen, lopen, hardlopen en in de polder zitten
Motor
Skates
Paard
Scooter
Scootmobiel
Soms fietsend en soms wandelend
Vervoer op maat
Wisselend

Vraag 5: Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid van de Bonnenpolder?

Aan alle 422 respondenten die hebben aangegeven dat zij de Bonnenpolder kennen is gevraagd hoe zij de toegankelijkheid van deze polder beoordelen. Vier respondenten hebben de vraag niet ingevuld.

Het merendeel van de respondenten (74%) beoordeelt de toegankelijkheid van de Bonnenpolder als voldoende (zie tabel 3.5).

Tabel 3.5: reactie op de vraag 'Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid van de Bonnenpolder?'

Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid van de Bonnenpolder?	Aantal	Percentage
Voldoende	311	74,4%
Onvoldoende	66	15,8%
Weet niet / geen mening	41	9,8%
Totaal	418	100%

Vraag 6: Hoe kan, naar uw mening, de toegankelijkheid van de Bonnenpolder worden verbeterd?

Vervolgens is aan de respondenten die de Bonnenpolder kennen én de toegankelijkheid van de Bonnenpolder onvoldoende vinden (66 respondenten in totaal), gevraagd hoe de toegankelijkheid van deze polder kan worden verbeterd. Alle 66 respondenten hebben de vraag beantwoord. Omdat er meerdere antwoorden tegelijkertijd konden worden aangekruist, is het aantal reacties groter dan het aantal respondenten.

Tabel 3.6: reactie op de vraag 'Hoe kan, naar uw mening, de toegankelijkheid van de Bonnenpolder worden verbeterd?' (er kunnen meerdere antwoorden worden aangekruist)

Hoe kan, naar uw mening, de toegankelijkheid van de Bonnenpolder worden verbeterd	Aantal	Percentage
Meer wandel/fietspaden van west naar oost (Haakweg – Hoeksebaan)	55	83,3%
Meer wandel/fietspaden van zuid naar noord (Bonnenweg – Staelduinsebos)	47	71,2%
Renovatie en verbreding van de Bonnenweg met 1,5 meter zodanig dat auto en fietser elkaar kunnen passeren	22	33,3%
Totaal	124	

De meeste respondenten geven aan dat de toegankelijkheid kan worden verbeterd met meer wandel/fietspaden van west naar oost (Haakweg – Hoeksebaan) en van zuid naar noord (Bonnenweg – Staelduinsebos). Renovatie en verbreding van de Bonnenweg is door de minste respondenten aangewezen als manier om de toegankelijkheid van de Bonnenpolder te verbeteren. Omdat er meerdere antwoorden tegelijk konden worden aangekruist, zijn de gegeven antwoorden aanvullend op elkaar.

Vraag 7. Er zijn plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder. Bent u hiervan op de hoogte?

Aan alle respondenten op de enquête is gevraagd of zij op de hoogte waren van de plannen voor verdere ontwikkeling van de polder. Vier respondenten hebben de vraag niet beantwoord.

Het merendeel van de respondenten (93%) geeft aan op de hoogte te zijn van de plannen voor verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder (zie tabel 3.7).

Tabel 3.7: reactie op de vraag 'Er zijn plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder. Bent u hiervan op de hoogte?'

Op de hoogte van plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder	Aantal	Percentage
Ja	408	92,9%
Nee	22	5,0%
Weet niet	9	2,1%
Totaal	439	100,0%

Vraag 8. Hoe heeft u kennisgenomen van plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder ?

Aan de 408 respondenten die hebben aangegeven dat zij op de hoogte zijn van plannen voor verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder, is gevraagd hoe zij hiervan hadden kennisgenomen. Allen hebben de vraag beantwoord. Omdat er meerdere antwoorden tegelijk konden worden aangekruist, is het aantal reacties groter dan het aantal respondenten.

Tabel 3.8: reactie op de vraag 'Hoe heeft u kennisgenomen van plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder?' (er kunnen meerdere antwoorden worden aangekruist)

Hoe kennis genomen van plannen voor Bonnenpolder	Aantal	Percentage
Via de "Hoekse krant"	354	86,8%
Via www.natuurindebonnen.nl	93	22,8%
via internet, maar een andere internetpagina dan www.natuurindebonnen.nl	88	21,6%
Via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie, en dergelijke)	212	52,0%
Anders, nl [open veld]	60	14,7%
Totaal	807	

87% van de respondenten heeft kennis genomen van plannen voor verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder via de Hoekse krant. Daarnaast heeft 52% van de respondenten kennisgenomen van de plannen via mensen in zijn of haar omgeving. Ruim een vijfde deel van de respondenten heeft kennis genomen van de plannen voor de Bonnenpolder via de website www.natuurindebonnen.nl en ongeveer een zelfde deel via andere internetpagina's. Een kleine 15% heeft op een andere wijze kennisgenomen van de plannen. Omdat er meerdere antwoorden tegelijk konden worden aangekruist, zijn de gegeven antwoorden aanvullend op elkaar.

De antwoordmogelijkheid 'Anders' kon via een open tekstveld worden toegelicht. 57 respondenten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en een schriftelijke toelichting gegeven. Een samenvatting van de gegeven antwoorden staan onderstaande tabel:

Tabel 3.8.A: Toelichting van respondenten bij de antwoordcategorie Anders, nl.. van vraag 8 ('Hoe heeft u kennisgenomen van plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder?'). Samenvatting:

Anders, nl..

Informatiebijeenkomsten
 Actie geen botten in de polder
 AD
 Brief gemeente Rotterdam, enquête
 Berichten op facebook
 Facebook en internet
 Facebook, zorgen om de Bonnen
 Facebook, Twitter
 Sociale media Twitter
 Gehoord in het dorp
 Gemeente Westland
 Info avonden en natuurmonumenten, folders
 Inloopavonden, vergaderingen gebiedscommissie
 Internet
 IPO overleg (informatie-platform oranjebonnen)
 Op het plein waar we inlichtingen konden krijgen
 Op de Hoekse brink
 Persoonlijk gesprek met initiatiefnemers
 Politiek
 Protestborden langs Haakweg/omgeving Bonnenpolder
 De 'anti' reclame in de Bonnenpolder
 De spandoeken in de Bonnenpolder
 Speciale bijlage Hoekse krant
 Informatiestand Bonnenpolder tijdens wandelingen
 Via actievoeders
 Via Hoekse krant, internet en mensen in omgeving
 Thema bijeenkomsten en vergaderingen
 Gebiedscommissie
 Ateliers
 Hoekse krant, internet, radio Rijnmond
 Via deelnemers gebiedsateliers
 Via natuurmonumenten
 Via ZHL
 Natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap
 Via Zorgen om de Bonnenpolder
 Op het werk
 Informatie uit mail

Vraag 9. Vindt u het belangrijk dat de Bonnenpolder een groen en open gebied blijft?

Aan alle respondenten is gevraagd of zij het belangrijk vinden dat de Bonnenpolder een groen en open gebied blijft. Vier respondenten hebben deze vraag niet ingevuld.

Het merendeel van de respondenten (97%) geeft aan dat zij het belangrijk vinden dat de Bonnenpolder een groen en open gebied blijft (zie tabel 3.9).

Tabel 3.9: reactie op de vraag 'Vindt u het belangrijk dat de Bonnenpolder een groen en open gebied blijft?'

Belangrijk Bonnenpolder groen en open gebied?	Aantal	Percentage
Ja	427	97,3%
Nee	3	0,7%
Weet niet	9	2,1%
Totaal	439	100%

Vraag 10. Hoe denkt u over kleinschalige toeristische activiteiten in de Bonnenpolder? U kunt hierbij denken aan verkooppunten voor bio-producten, een kleinschalige natuur-camping en picknickplaatsen.

Aan alle respondenten is eveneens gevraagd hoe zij denken over kleinschalige toeristische activiteiten. Vier respondenten hebben de vraag niet ingevuld.

Ruim 61% van de respondenten vindt kleinschalige toeristische activiteiten in de Bonnenpolder wenselijk. Ongeveer een derde vindt dit onwenselijk. Een kleine 7% heeft geen mening (tabel 3.10).

Tabel 3.10: reactie op de vraag 'Hoe denkt u over kleinschalige toeristische activiteiten in de Bonnenpolder?'

Hoe denkt u over kleinschalige toeristische activiteiten in de Bonnenpolder?	Aantal	Percentage
Wenselijk	269	61,3%
Onwenselijk	141	32,1%
Weet niet / geen mening	29	6,6%
Totaal	439	100%

Vraag 11. Een belangrijke voorwaarde voor het te ontwikkelen natuurgebied (128 ha) is de vestiging van een natuurbegraafplaats in de Bonnenpolder. De begraafplaats betreft een gebied van circa 30 hectare en is onderdeel van 128 hectare totaal te ontwikkelen natuurgebied. Bent u het eens of oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied?

Deze vraag is voorgelegd aan alle respondenten van de enquête. Vier respondenten hebben de vraag niet ingevuld.

63% van de respondenten geeft aan het oneens te zijn met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied in de Bonnenpolder. Daarbovenop geeft nog eens 4% van de respondenten aan het een beetje oneens te zijn met de vestiging van een natuurbegraafplaats. Daar staat tegenover dat 20% het eens is met de vestiging van een natuurbegraafplaats, en 11% een beetje eens. Maar een heel klein deel van de respondenten heeft geen mening. Uiteindelijk is dus een ruime meerderheid van de respondenten het oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats (zie tabel 3.11).

Tabel 3.11: reactie op de vraag 'Bent u het eens of oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied?'

Eens of oneens met natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied	Aantal	Percentage
Mee eens	87	19,8%
Een beetje mee eens	46	10,5%
Geen mening	12	2,7%
Een beetje mee oneens	17	3,9%
Oneens	277	63,1%
Totaal	439	100%

Vraag 12. U heeft bij de vorige vraag aangegeven of u het eens of oneens bent met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied, of u heeft aangegeven dat u hierover geen mening heeft. Indien u dat wenst, kunt u uw antwoord hieronder toelichten.

Aan alle respondenten die vraag 11 hebben ingevuld is de mogelijkheid geboden om hun antwoord op vraag 11 in een open tekstveld toe te lichten. 327 Respondenten hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt. In onderstaande tabel (tabel 3.12.A) is, afhankelijk van de reactie op vraag 11, weergegeven hoeveel respondenten een tekstuele toelichting hebben gegeven. Opvallend is dat alle respondenten die bij vraag 11 hebben aangekruist dat zij het oneens zijn met de vestiging van een natuurbegraafplaats, dit bij vraag 12 hebben toegelicht.

Tabel 3.12.A: het aantal respondenten, dat afhankelijk van het antwoord op vraag 11, bij vraag 12 een tekstuele toelichting heeft gegeven.'

	Aantal respondenten bij vraag 11	Aantal respondenten dat bij vraag 12 een tekstuele toelichting heeft gegeven	Percentage respondenten dat een tekstuele toelichting heeft gegeven
Mee eens	87	50	57%
Een beetje mee eens	46	30	65%
Geen mening	12	4	33%
Een beetje mee oneens	17	11	65%
Oneens	277	277	100%
Totaal	439	327	85%

In onderstaande tabel is, per gegeven antwoord op vraag 11, een samenvatting gegeven van de tekstuele toelichting bij vraag 12

Tabel 3.12.B Samenvatting van tekstuele toelichting bij het antwoord op vraag 11 . 'Bent u het eens of oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied?'

Eens met de vestiging van een natuurbegraafplaats; toelichting bij vraag 12

Wil zelf (of een naaste) wel worden begraven op deze natuurbegraafplaats
 Natuurbegraven is een goede ontwikkeling / heb er geen moeite mee
 Natuurbegraafplaats neemt maar een klein deel van het gebied in
 Natuurbegraafplaats is (financieel) noodzakelijk voor behoud van groene Bonnenpolder
 Vanwege eeuwigdurend grafrecht is natuurbegraven een garantie voor een groen gebied
 Plan van NN, NM en ZHL is goede ontwikkeling voor het gebied
 Bonnenpolder is een goede plaats voor een natuurbegraafplaats
 Natuurbegraven creëert een rustige en groene plek
 Het is belangrijk dat er goed wordt gekeken naar parkeergelegenheid (geen overlast)
 Natuurbegraven mag niet nadelig zijn voor natuur (gifgrond of -water, parkeren, wegen)
 Geen grote grafstenen wel mooie stenen
 Zorg voor geen geluidsoverlast
 Natuurbegraafplaats aanleggen met respect voor omwonenden en gebruikers
 Voorkeur voor variant A van plan NN, NM en ZHL
 Maak duidelijk waar en hoe kinderen kunnen spelen in de omgeving
 Zolang het een open en toegankelijke plek blijft voor iedereen

*Tabel 3.12.B- vervolg. Samenvatting van tekstuele toelichting bij het antwoord op vraag 11 .
'Bent u het eens of oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied?'*

Een beetje eens met de vestiging van een natuurbegraafplaats; toelichting bij vraag 12

Mits variant A, want variant B tast, vanwege de ophoging, het karakter van de polder aan
 Als er geen alternatieve vestigingsplaats kan worden gevonden
 Zolang deze met nieuwe fiets- en wandelpaden te omzeilen is
 Zolang het maar mooi wordt aangelegd
 Natuurbegraafplaats is (financieel) noodzakelijk voor behoud van groene Bonnenpolder
 Zolang het kleinschalig blijft en alleen beschikbaar is voor mensen uit de omgeving
 Zolang het kleinschalig blijft (30 ha te groot of is aan de grote kant)
 Zolang het niet zichtbaar is vanaf de doorgaande weg
 Zorg voor minimale belasting van rouwstoeten en parkeerplaatsen (goede ontsluiting)
 Zolang de natuurbegraafplaats niet zichtbaar is vanaf de openbare weg
 Mits is een afgescheiden gebied met een eigen ingang
 Toerisme en begraven mogen elkaar niet storen
 Zorg voor nader onderzoek milieubelasting (gif en afval in grond en grondwater)
 Twijfel of er veel behoefte is aan een natuurbegraafplaats in deze regio
 Trekt te veel verkeer
 Komen er echt maar 16 graven per hectare?
 Worden er andere woon- of natuurgebieden aangetast voor het ophogen van de grond?
 Mits begraafplaats openbaar en ingericht met respect voor overledenen
 Alleen als grondwater veilig is gesteld; zorg voor koppeling aan de riolering!
 Liever niet iedere week een rouwkoets
 Liever variant B dan variant A
 Vanwege eeuwigdurend grafrecht is natuurbegraven een garantie voor groen gebied
 Plan van NN, NM en ZHL is goede ontwikkeling voor het gebied
 Vraag: Hoe de 150m het gras- en bouwland in; direct van de Haakweg of begint men smaller?

Geen mening tav de vestiging van een natuurbegraafplaats; toelichting bij vraag 12

Geen mening
 Kom niet in de polder
 Niet genoeg op de hoogte
 Onduidelijk waar begraafplaats komt

Een beetje oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats; toelichting vraag 12

Liever een golfbaan
 Er zijn genoeg begraafplaatsen/crematoria in Nederland, incl. begraafplaats Hoek van Holland
 30 ha natuurbegraafplaats is te groot
 15 ha natuur begraafplaats zou wenselijker zijn
 Niet regeren over ons graf: het gebied kan nooit meer voor iets anders worden gebruikt
 Een begraafplaats hoort niet in een openbaar natuurgebied
 Recreatie en een natuurbegraafplaats gaan niet samen
 Er komen teveel graven (10.000)
 As-verstrooiing in plaats van een begraafplaats past meer in de natuur

---

*Tabel 3.12.B- vervolg. Samenvatting van tekstuele toelichting bij het antwoord op vraag 11 .
'Bent u het eens of oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied?'*

Oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats; toelichting bij vraag 12

Overlast die samenhangt met begravenissen is onwenselijk
 Extra verkeer en parkeerplaatsen samenhangend met de begraaf-activiteiten is onwenselijk
 Confrontatie met activiteiten in verband met begraven (rouwstoeten e.d.) is onwenselijk
 10000 graven in 30 jaar betekent bijna iedere werkdag een begraafing; dit is ongewenst
 Vervuiling van het grondwater door gifstoffen uit stoffelijke overschotten is onwenselijk
 Bio-stoffelijk-overschot keurmerk bestaat nog niet; er is geen garantie tegen vervuiling
 Effecten op het milieu zijn onvoldoende bekend
 Er is risico op verontreiniging van het drinkwater
 Er kan geen garantie worden gegeven dat het blijft bij 30 ha
 30 ha onbruikbaar (eeuwigdurend grafrecht) voor volgende generaties is onwenselijk
 Het onderhoud op lange termijn is niet geregeld
 Aantasting polderlandschap door ophoging van de grond is onwenselijk
 Ophoging van de grond leidt tot verhoging waterstand in hele gebied; dit is onwenselijk
 Grond zo met 2 m moeten worden verhoogd; dit is geen gezicht
 Er moet teveel grond worden opgehoogd in verband met grondwaterpeil
 Er moet een hoog hek om de begraafplaats tegen beesten; dit is geen gezicht
 Een begraafplaats hoort niet in een natuurgebied
 Een begraafplaats past niet in een recreatiegebied
 Kleinschalige toeristische activiteiten passen niet bij een begraafplaats
 Geen begraafplaats in de polder
 Begraven is uit de tijd; er wordt veel vaker gecremeerd
 Er is al een begraafplaats in Hoek van Holland
 De begraafplaats van Hoek van Holland kan mogelijk richting dorp worden uitgebreid
 Er zijn begraafplaatsen en crematoria genoeg
 In Eykenduynen (Den Haag) liggen meer dan 3.000 natuurbegraafplaatsen ongebruikt
 Cremeren kan ook niet in Hoek van Holland, dus waarom natuurbegraven dan wel?
 Rotterdammers moeten in Rotterdam worden begraven
 Hoek van Holland hoeft geen begraafplaats te worden van half Nederland
 Is niet in het belang van de bewoners van Hoek van Holland
 Het gaat alleen maar om commercieel / financieel belang
 Groot financiële belang exploitant niet in verhouding tot gering belang Hoekse bevolking
 Er is financieel risico als de belangstelling voor natuurbegraven tegenvalt
 Het is onzeker of er voldoende vraag is naar natuurbegraven
 Natuurbegraven draagt maar voor een derde bij aan de kosten van het hele project
 Laats de polder, met oud Hollands landschap, zoals deze (al eeuwen) is
 Laat de natuur zoals die is
 Laat dit schaars stukje natuurgebied in de regio Rotterdam niet verloren gaan
 Verdere aantasting van de Bonnenpolder (na aanleg Hoekse Baan) is ongewenst
 Leven van vogels (oa weide-vogels) zal door drukte worden verstoord
 Het is onzin dat een natuurbegraafplaats voorwaarde is voor ontwikkeling van de polder
 As-verstrooiing in plaats van een begraafplaats past meer in de natuur
 Niet toegeven aan nieuwe hype

Mee oneens (vervolg)

Er zijn meer alternatieven; staar je niet blind op natuurbegraven

Rotterdam moet investeren in dit gebied zonder bijdrage van een natuurbegraafplaats

---

Vraag 13. Heeft u nog suggesties of aanvullende opmerkingen voor de inrichting van de Bonnenpolder?

Aan alle respondenten van de enquête is als laatste gevraagd of zij nog suggesties of aanvullende opmerkingen hebben voor de inrichting van de Bonnenpolder. Zes respondenten hebben de vraag niet ingevuld.

Ruim de helft van de respondenten heeft aangegeven dat hij of zij suggesties of aanvullende opmerkingen heeft voor de inrichting van de Bonnenpolder (tabel 3.13).

Tabel 3.13: reactie op de vraag 'Heeft u nog suggesties, of aanvullende opmerkingen voor de inrichting van de Bonnenpolder?'

<i>Heeft u suggesties, of aanvullende opmerkingen voor de inrichting van de Bonnenpolder?</i>	Aantal	Percentage
Nee / weet niet	194	44,4%
Ja, namelijk [open veld]	243	55,6%
Totaal	437	100%

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van de suggesties of aanvullende opmerkingen die de respondenten bij vraag 13 hebben gegeven.

Tabel 3.13:A. Samenvatting van de gegeven suggesties bij de vraag 'Heeft u nog suggesties, of aanvullende opmerkingen voor de inrichting van de Bonnenpolder?'

Suggesties of aanvullende opmerkingen voor de inrichting van de Bonnenpolder

---

Aanleg mooie golfbaan

Aanleg mooie fiets- en wandelpaden

Aanleg van ruiterspaden

Aanleg van een mountainbike-parcours

Aanleg van een cross running parcours

Aanleg picknickplaatsen

Aanleg van een mooie waterplas voor recreëren, vissen, varen, zwemmen

Creëer een kanoroute

Aanleg van verharde wegen zodat je kunt rolschaatsen/skaten

Aanleg van een honden-losloopegebied

Zitbankjes plaatsen

Geen brommers, scooters of racefietsen op de fietspaden

Suggesties of aanvullende opmerkingen inrichting Bonnenpolder (vervolg)

Zorg dat (race) fietsers en wandelaars elkaar niet in de weg zitten
Plaats fietsenrekken
Maak wandelpaden rolstoel toegankelijk
Uitbreiding van het bos
Graag uitbreiding met bomen, struiken, water in gevarieerde open structuur
Meer langzaam groeiende bomen
Meerdere exotische boomsoorten (zoals eucalyptus en sequoia)
Als het moet zet er dan maar een crematorium neer
Wat gebeurt er met autoverkeer en parkeerplaatsen?
Behoud van rust!
Een rustgebied voor natuur en dieren
Laat het gebied voor wat het is (heel veel genoemd)
Zorg voor biodiversiteit
Maak het een open getijdengebied (zoals het eeuwen was)
Gebruik het gebied voor afwatering
De vissenstand verbeteren
Een camping, genoemd bij vraag over kleinschalige toeristische activiteiten, is niet gewenst
Een kleinschalige (natuur)camping
Autogebruik in de polder moet zoveel mogelijk worden beperkt; alleen bestemmingsverkeer
Boerderij met dieren, eventueel een biologisch restaurant
Kinderboerderij (bijvoorbeeld zoals 't Geertje in Zoetermeer)
Bezoekers-informatiecentrum
Natuureducatie over Hollands polderlandschap, droogmaakerij, Staelduinse bos
Klein theehuis en/of koek en zopie
Horeca met en verkoop van streekproducten
(Bio)zorgboerderij met imkerij
Zorgmanege
Pluktuin met wilde bloemen
Fruitbomen, struiken; bv. kruisbessen, kruidentuin en groentetuin
Aanleg van een permacultuurtuin
Een natuurspeeltuin met boomstammen en waterpartijen
Een kabouterpad
Kleinschalige toeristische activiteiten concentreren rond om de Hoeve Rijckevorsel
Vestig kleinschalige toeristische activiteiten bij d' Oude Koestel,
Kinderboerderij, theehuis, et cetera toegankelijk maken voor Hoekse scholen
Een toegang vanuit de Haakweg in de richting van de Prins Hendrikweg
De Bonnenweg verkeert in zeer slechte staat; graag renoveren
Tegengaan van de stank van het compostbedrijf
Plannen met een commercieel karakter die schade aanrichten moeten worden afgewezen
Zoek alternatieve geldbronnen (havenbedrijf, 'Loswal de Bonnen', crowdfunding)
Geef openheid van zaken over zoeken van alternatieve geldbronnen (democratisch proces)
Niet elk stukje natuur/polder hoeft geld op te brengen
Bij aanleg tweede Maasvlakte afspraak 1000 ha nieuwe natuur; daar is geld zat
Vestig de natuurbegraafplaats op de Maasvlakte
Maak een begraafplaats langs de Waterweg
In Groningen is genoeg ruimte voor natuurbegraafplaats
Gebruik metroverbinding tussen poldergebied en strandgebied voor dagjes toerisme

---

Suggesties of aanvullende opmerkingen inrichting Bonnenpolder (vervolg)

Gebruik het gebied voor landbouwdagen of evenementen
Zoek een invulling waar de Hoekse inwoner profijt van heeft
Paden (zo mogelijk onzichtbaar voor omwonenden) laten aansluiten op Staelduinse bos
Je hoort niemand over nieuwbouw tegenover het graf in Naaldwijk
Plaats een naambordje bij riviertje de Rel
Geen huizen bouwen in het gebied
Geen kassen bouwen in het gebied
Geen Landal of iets dergelijks
Alleen natuurbegraafplaats prima, maar houdt polder intact (opknappen geen bezwaar)
In gedeelte natuurbegraven honden aangelijnd en opruimplicht
In drukke tijden een mobiele snackbar, met prullenbakken erbij
Neem een voorbeeld aan de inrichting van bijvoorbeeld de Delftse Hout
Denk aan parkeergelegenheid rondom de Bonnenpolder
Pak de uitstoot aan van de petrochemie

Een van de respondenten heeft onderstaande drie vragen ingebracht:

1. Is de aanrijroute vanaf het Oranjekanaal, of vanaf de Haakweg voor auto's ?
2. Blijft het huidige fietspad liggen, of gaat het naar de polderkant ?
3. Er worden ook 2 vergunningen uitgegeven voor woningen. Waar zijn deze gepland

Het is belangrijk dat er iets wordt gedaan met de uitkomsten van deze enquête

---

4 Samenvatting

Dit rapport bespreekt de uitkomsten van een digitale enquête, die in opdracht van de gebiedscommissie van Hoek van Holland, is afgenomen bij een willekeurige steekproef van 2000 inwoners van Hoek van Holland aangevuld met negen inwoners uit 's-Gravenzande. De enquête biedt de inwoners die zijn aangeschreven, de gelegenheid hun mening te geven over plannen van Natuurbegraven Nederland, Natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap voor ontwikkeling van de Bonnenpolder.

443 respondenten zijn gestart met het invullen van de enquête, en 437 respondenten hebben deze ook afgemaakt. Hiermee bedraagt de respons 22%. Van aangeschrevenen die de enquête niet hebben ingevuld, is onbekend wat hiervan de reden is. Het kan desinteresse zijn, maar iemand kan bijvoorbeeld ook op vakantie zijn geweest.

95% van de respondenten geeft aan de Bonnenpolder te kennen. 24% van hen komt er wekelijks, 20% maandelijks, 20% één of een aantal keer per jaar en 23% met een wisselende frequentie. Een beperkt deel van de respondenten komt er dagelijks (7%) of juist nooit (6%). Aan de respondenten die de Bonnenpolder kennen en er ook komen, is gevraagd welke wegen zij gebruiken als zij naar of door de Bonnenpolder gaan, en welke vervoersmiddelen zij daarbij gebruiken. Bij deze vragen konden meerdere antwoordcategorieën worden aangekruist. De Bonnenpad/laan komt naar voren als een weg die door veel respondenten wordt gebruikt (73%), meer dan de Bonnenweg (40%). 13% weet niet hoe de weg heet die zij gebruiken en 11% gebruikt een andere weg (onder andere de Haakweg, de Dwarshaak, de Hoekse Baan, fietspad langs/achter het Staelduinse bos, de Papedijk en de Oude Hooislag). 84% gebruikt de fiets als zij naar of door de Bonnenpolder gaan, 38% wandelt en 21% gebruikt de auto. 6% gebruikt een ander vervoersmiddel; hierbij kun je denken aan oa. skates, een motor, een scooter, een paard, hardlopend, of een scootmobiel.

Aan de respondenten die de Bonnenpolder kennen, is gevraagd hoe zij de toegankelijkheid beoordelen. Ruim 74% vond dit voldoende, 16% vond dit onvoldoende en een kleine 10% had geen mening. Aan de respondenten die de toegankelijkheid onvoldoende vonden, is gevraagd hoe deze kan worden verbeterd. Bij deze vraag konden meerdere antwoordcategorieën worden aangekruist. Ruim 83% geeft aan dat de toegankelijkheid van de polder kan worden verbeterd met meer wandel/fietspaden van west naar oost (Haakweg - Hoekse Baan). 71% geeft aan dat de toegankelijkheid kan worden verbeterd met meer wandel/fietspaden van zuid naar noord (Bonnenweg - Staelduinse bos). 33% geeft aan dat renovatie en verbreding van de Bonnenweg de toegankelijkheid van de Bonnenpolder kan verbeteren.

93% van alle respondenten geeft aan op de hoogte te zijn van plannen voor verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder. Aan deze respondenten is gevraagd hoe zij van deze plannen kennis hebben genomen. Hierbij konden meerdere antwoordcategorieën worden aangekruist. 87% had van de plannen kennis genomen via de Hoekse krant. In deze krant is een speciaal katern gewijd aan de plannen voor de Bonnenpolder. Naast een algemeen deel, was hierbij ook ruimte waarin voor- en tegenstanders hun standpunten uiteen konden zetten. De partijen die samen de plannen voor de polder hebben ontwikkeld (Natuurbegraven Nederland, Natuurmonumenten en Zuid-Hollandse landschap) hebben een website ontwikkeld

waarop de plannen zijn uitgewerkt: www.natuurindebonnen.nl. Op deze site wordt uitgebreid ingegaan op vragen die leven over natuurbegaven. 23% van de respondenten heeft via deze website kennis genomen van plannen voor de Bonnenpolder. 22% heeft kennis genomen van plannen voor de polder via andere internetpagina's. 52% heeft kennis genomen van de plannen via mensen in zijn of haar omgeving en 15% heeft op een andere manier kennis genomen van de plannen. Daarbij kun je onder andere denken aan informatiebijeenkomsten en inloopavonden, sociale media zoals Facebook en Twitter, in het dorp, op het werk, via de politiek, via actievoerders, via protestborden en spandoeken in de polder of via mail.

Ruim 97% van alle respondenten vindt het belangrijk dat de Bonnenpolder een groen en open gebied blijft. Daarbij vindt ruim 61% kleinschalige toeristische activiteiten wenselijk en ruim 32% onwenselijk (een kleine 7% heeft geen mening). Bij kleinschalige toeristische activiteiten kan worden gedacht aan verkooppunten van bio- producten, een kleinschalige natuurcamping en picknickplaatsen.

In de laatste gesloten vraag van de enquête is aan alle respondenten gevraagd of men voor- of tegenstander is van de vestiging van een natuurbegraafplaats van 30 ha in 128 ha totaal te ontwikkelen natuurgebied. 63% is het oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats, daarbovenop is nog eens 4% het een beetje oneens met vestiging van de natuurbegraafplaats. Een kleine 20% is het eens met de vestiging van de natuurbegraafplaats, en een kleine 11% is het er een beetje mee eens. Slechts een kleine 3% heeft geen mening. In vraag 12 is aan de respondenten de gelegenheid geboden om hun antwoord op vraag 11 via een open tekstveld toe te lichten. Op de pagina's 18-21 van dit rapport is een samenvatting van deze gegeven toelichtingen te vinden. Thema's die veel terugkomen (soms bij voor- én tegenstanders) zijn zorgen over belasting van het milieu (grond en grondwater) door chemicaliën uit een stoffelijk overschot, het gegeven dat het eeuwig durende grafrecht ook voor volgende generaties de bestemming van het gebied bepaalt, zorgen over overlast van wegen, auto's (oa. rouwstoeten) en parkeren die samenhangen met de begraafplaats, zorgen over een verdrietige stemming in het gebied vanwege de begraafplaats (grafstemming), zorgen over de afmeting van de begraafplaats (30 ha is te groot of aan de grote kant), en de wens om de polder groen te houden. Enkele voorstanders geven aan dat zijzelf eventueel wel op de natuurbegraafplaats willen worden begraven en/of dat zij deze wijze van begraven een goede ontwikkeling vinden. Sommige tegenstanders uiten zorgen over het noodzakelijk ophogen van de grond. Daarnaast zijn er twijfels over de vraag naar natuurbegraven (en de daarmee samenhangende financiële onderbouwing) en vindt een aantal respondenten dat een commercieel belang, dat met natuurbegaven samengaat, geen voorrang mag hebben. Ook geven tegenstanders aan dat zij vinden dat een begraafplaats niet hoort in een natuurgebied en/of een recreatiegebied, dat het schadelijk is voor natuur (oa. voor vogels), dat er al heel veel begraafplaatsen zijn in Nederland (ook natuurbegraafplaatsen) en dat ze graag zouden zien dat het gebied een bestemming krijgt waar de inwoners uit Hoek van Holland baat bij hebben.

In de laatste vraag van de enquête konden respondenten in een open tekstveld suggesties of aanvullende opmerkingen geven voor de inrichting van de polder. Ruim de helft van de respondenten heeft hiervan gebruik gemaakt. Naast infrastructuur die past in een recreatiegebied (fietspaden, wandelpaden, ruitpaden, mountainbikeparcours, cross running parcours, verharde wegen om te rolschaatsen/skaten en die rolstoel toegankelijk zijn, een kano-route en honden-losloopgebied, fietsenrekken, picknickplaatsen, bankjes) zijn hierbij veel suggesties gedaan voor kleinschalige toeristische activiteiten (kinderboerderij,

bezoekersinformatiecentrum met natuureducatie, zorgboerderij, zorgmanege, biologische boerderij, imkerij, een kleinschalige camping, of juist helemaal geen camping, horeca (klein theehuis, biologisch restaurant) met verkoop van streekproducten, pluktuin met wilde bloemen, fruitbomen, kruidentuin, groentetuin, perma-cultuurtuin, een natuurspeeltuin, een kabouterpad). Daar staat tegenover dat ook veel respondenten hebben aangegeven dat het gebied juist met rust moet worden gelaten en dat het moet blijven zoals het al heel lang is (behoud van natuur). Enkele respondenten hebben de suggestie gedaan van een golfbaan. Ook zijn er andere plaatsen aangewezen voor een eventuele vestiging van een natuurbegraafplaats (de Maasvlakte, de Waterweg, Groningen).

Bijlage A: de vragenlijst

1. Kent u de Bonnenpolder?
  - a. Ja.
  - b. Nee. [ga naar vraag 7]
  - c. Weet niet [ga naar vraag 7]
2. Hoe vaak komt u in de Bonnenpolder?
  - a. Iedere dag
  - b. Tenminste één keer per week, maar minder vaak dan dagelijks
  - c. Tenminste één keer per maand, maar minder vaak dan wekelijks
  - d. Eén, of een paar keer per jaar, maar minder vaak dan maandelijks
  - e. Wisselend
  - f. Nooit -> [ga door naar vraag 5]
3. Als u naar/door de Bonnenpolder gaat, maakt u gebruik van de (meerdere antwoorden mogelijk)
  - a. Bonnenweg (eigen weg)
  - b. Bonnenpad/laan
  - c. Weet niet
  - d. Anders, nl [open antwoord, niet verplicht in te vullen]
4. Als u naar/door de Bonnenpolder gaat, doet u dat (meerdere antwoorden mogelijk)
  - a. Per auto
  - b. Op de fiets
  - c. Wandelend
  - d. Anders, nl [open antwoord, niet verplicht in te vullen]
5. Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid van de Bonnenpolder?
  - a. Voldoende [ga naar vraag 7]
  - b. Onvoldoende
  - c. Weet niet / geen mening [ga naar vraag 7]
6. Hoe kan, naar uw mening, de toegankelijkheid van de Bonnenpolder worden verbeterd? (meerdere antwoorden mogelijk)
  - a. Meer wandel/fietspaden van west naar oost (Haakweg – Hoeksebaan)
  - b. Meer wandel/fietspaden van zuid naar noord (Bonnenweg – Staelduinsebos)
  - c. Renovatie en verbreding van de Bonnenweg met circa 1,5 meter zodanig dat auto en fietser elkaar kunnen passeren

7. Er zijn plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder. Bent u hiervan op de hoogte?
- a. Ja
  - b. Nee -> [ga naar vraag 9]
  - c. Weet niet -> [ga naar vraag 9]
8. Hoe heeft u kennisgenomen van plannen voor de verdere ontwikkeling van de Bonnenpolder ? (meerdere antwoorden mogelijk)
- a. via de "Hoekse krant"
  - b. via <https://www.natuurindebonnen.nl>
  - c. via internet, maar een andere internetpagina dan <https://www.natuurindebonnen.nl>
  - d. via mensen in mijn omgeving (vrienden, familie, en dergelijke)
  - e. anders, nl [open antwoord, niet verplicht in te vullen].
9. Vindt u het belangrijk dat de Bonnenpolder een groen en open gebied blijft?
- a. Ja
  - b. Nee
  - c. Weet niet / geen mening
10. Hoe denkt u over kleinschalige toeristische activiteiten in de Bonnenpolder? U kunt hierbij denken aan verkooppunten voor bio-producten, een kleinschalige natuur camping en picknickplaatsen.
- a. Ik vind dergelijke kleinschalige toeristische activiteiten wenselijk
  - b. Ik vind dergelijke kleinschalige toeristische activiteiten onwenselijk
  - c. Weet niet / geen mening
11. Een belangrijke voorwaarde voor het te ontwikkelen natuurgebied (128 ha) is de vestiging van een natuurbegraafplaats in de Bonnenpolder. De begraafplaats betreft een gebied van circa 30 hectare en is onderdeel van 128 hectare totaal te ontwikkelen natuurgebied. Bent u het eens of oneens met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied?
- a. Mee eens
  - b. Een beetje mee eens
  - c. Geen mening
  - d. Een beetje mee oneens
  - e. Oneens
12. U heeft bij de vorige vraag aangegeven of u het eens of oneens bent met de vestiging van een natuurbegraafplaats in het te ontwikkelen natuurgebied, of u heeft aangegeven dat u hierover geen mening heeft. Indien u dat wenst, kunt u uw antwoord hieronder toelichten [open veld, niet verplicht invullen, max 1500 tekens]

13. Heeft u nog suggesties, of aanvullende opmerkingen voor de inrichting van de Bonnenpolder? [open veld, niet verplicht invullen, max 1500 tekens]
- a. Nee / weet niet
  - b. Ja, nl [open antwoord, niet verplicht in te vullen, max 1500 tekens]

Bijlage B: de uitnodigingsbrief

Bezoekadres: Prins Hendrikstraat 161
3151 AE HOEK van HOLLAND
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: <http://www.rotterdam.nl/hoekvanholland>

Van: Gebiedscommissie Hoek van Holland
Telefoon: 010 - 267 2686
E-mail: gebiedscommissiesdv@rotterdam.nl

Retouradres: Postbus 70012 3000 KP Rotterdam

Ons kenmerk: BSD-GbHvH-2913502
Bijlage(n):

Datum: januari 2018

Geachte heer/mevrouw,

In het kader van de ontwikkeling van de Bonnenpolder heeft Natuurbegraven Nederland tezamen met Natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap afgelopen december een plan "Natuur in de Bonnenpolder" ingediend bij de gemeente Rotterdam. Om de uitvoering van dit plan mogelijk te maken moet het bestemmingsplan worden aangepast. De gebiedscommissie van Hoek van Holland geeft hierover binnenkort een advies aan het Rotterdamse college van B en W.

Om een goed advies te geven wil de gebiedscommissie eerst de mening van de Hoekse bewoners polsen. In overleg met wethouder Eerdmans wordt daarom met een onafhankelijke steekproef een enquête gehouden onder de Hoekse bevolking. U bent geselecteerd om mee te doen aan deze enquête.

Uw mening over dit onderwerp stellen wij zeer op prijs. Daarom wij vragen u om de enquête in te vullen. De door u gegeven antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en anoniem verwerkt. Deelname aan dit onderzoek is vrijwillig.

Het plan "Natuur in de Bonnenpolder" is in te zien op <https://www.natuurindebonnen.nl>. Ook is veel informatie terug te vinden in het extra katern bij de Hoekse Krant van 18 januari.

De vragenlijst kan via internet worden ingevuld. Dat gaat als volgt:

- Typ het adres van de website in de adresbalk: **www.rotterdam.nl/vragenlijst**
- Kies op deze website voor **Inrichting Bonnenpolder Hoek van Holland** en daarna voor **Vragenlijst over de inrichting van de Bonnenpolder in Hoek van Holland**
- Vul uw gebruikersnaam in: «Gebruikersnaam»
- Vul uw wachtwoord in: «Wachtwoord»

De vragenlijst is in te vullen **tot en met 4 februari**

Mocht u geen beschikking hebben over een computer, kom dan op dinsdag 30 januari tussen 13.00 en 17.00 uur of vrijdag 2 februari van tussen 9.00 en 12.00 uur naar de bibliotheek Hoek van Holland aan de Prins Hendrikstraat 398 te Hoek van Holland. Een medewerker van de gemeente Rotterdam zal u begeleiden.

Bent u zelf niet mobiel? Er kan op diezelfde dagen een medewerker van de gemeente Rotterdam bij u op bezoek komen om u te helpen bij het invullen van de enquête. U kunt daarvoor een afspraak maken via het telefoonnummer van de gemeente Rotterdam: 14010.

Hebt u nog vragen over deze enquête? Dan kunt u ook bellen met de gemeente Rotterdam via 14010.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw medewerking.
Met vriendelijke groet,

K.C. de Koning
Voorzitter gebiedscommissie Hoek van Holland